

Politični ogled.

Država SHS.

Na redno zasedanje narodne skupščine so v ponedeljek čakali poslanci od 10. ure dopoldne, ko bi se moralo začeti, pa do pol sedmih zvečer. Dolgo časa so bili vhodi v skupščinsko dvorano sploh zaprti, radikalov ni bilo blizu, sluge in žandarji so pa že vajeni, da radikali komandirajo. Dopoldne se je raznesla vest, da je sestavljena Pašič-Pribičevićeva volilna vlada in da bo skupščina razpuščena z razglasom na zaprtih vratih. Nekateri radikali so prišli opazovati, kako deluje ta vest na poslance večine. Ko so videli, da so večinski poslanci tudi brez vlade odločno pripravljeni izvesti ustavno določila glede skupščine (volitev predsedništva) in da se ne bodo dali kar tako kakor šolarji poslati domov, je zapihal drug veter. Radikali so na dvoru predlagali, naj ostane začasno Davidovičeva vlada, a z njo vred tudi staro (radikalno) skupščinsko predsedništvo. S tem predlogom se je soglasil tudi kralj, parlamentarna večina je pa odgovorila, da ne odstopi od pravice do svojega skupščinskega predsedništva, pusti pa, kakor je že poprej obljubila, predsedniško mesto radikalu Ljubi Jovanoviču, dočim bo za vsa druga mesta postavila in seveda tudi izvolila svoje kandidate. V to svrhu se je tudi sestala takoj po 6. uri zvečer ne glede na vsa zavlačevanja radikalov.

Po parlamentarnem običaju je bil začasni predsednik najstarejši poslanec g. Jelžabetič, član Radičeve stranke. Začasni predsednik, seljak v narodni noši, je dostojanstveno vodil volitve članov predsedništva. Ko je že klical poslance po imenu k volitvam, so prikorakali radikali in Pribičevići skupno v skupščino. Najprej se je mislilo, da bodo delali kake nemire, pa so bili tako osupli nad redom, ki ga je izvajala večina, da so čisto mirno oddajali svoje glasovnice in tudi soglasno izvoljeni predsednik Jovanovič je brez vsakega oporekanja zasedel svoje mesto. Drugi člani predsedstva so bili istotako mirno izvoljeni in sicer je dobil vsak okroglo 150 glasov od parlamentarne večine. Radikalni proti kandidati so s svojimi 90 glasovi propadli. Za podpredsednika sta izvoljena dr. Hohnje c (Jugoslovanski klub) in dr. Maček (HRSS), v tajništvu so pa od Jugoslovanskega, Radičevega, demokratskega in muslimanskega kluba po eden poslanec.

Celo zavlačevanje zakonito določenega skupščinskega sestanka in vse druge nastope proti načelom parlamenta so opazovali zastopniki in novinarji tujih držav ter se je dobro videlo, da se zelo čudijo, kako more PP politična družba tako teptati vse, kar je drugod glavna podloga državnega življenja. Opazilo se je, da so se samo italijanski politiki nekoliko ogrevali za Pašičevo politiko. Že vedo, zakaj! — Parlamentarna večina je dobro premišljeno polagala tako veliko važnost na to, da obdrži skupščinsko predsedstvo v svojih rokah. Če bi se na kakoršenkoli način sestavila kakva vlada, ki ne odgovarja dovolj njenemu programu sporazuma in poštenja, ima v obrambo tega še vedno v rokah parlament, ki ne misli odnehati ter izgubiti zaupanje naroda, ki ga je izvolil.

V torek, ko skupščina ni zborovala, so radikali burno razpravljali med seboj. Ponudba parlamentarne večine, da imajo vedno dostop do vlade, če izločijo iz svojih vrst nepoštenjake in nasilneže, močno deluje v radikalni stranki. Vsi njeni člani vidijo, da se parlamentarna večina ne da razbiti in da ne bo odnehala od svoje zahteve po poštenju in sporazumu. Vpričo te močno strnjene bojne vrste proti korupciji in nasilju pa neomadeževani člani radikalnega kluba s skrbjo motrijo položaj ter se vedno bolj zavedajo, da vodstvo stranke ni v dobrih rokah.

Nemčija pred volitvami.

Nemški državni zbor je razpuščen, ker je nastal tak politični položaj, da se vlada ne da spopolniti v skladu s temelji notranje in zunanje politike nemške države. Nacionalisti so namreč hoteli v vlado, ki je pred državnim zborom od njih odvisna, državni kancelar je pa izjavil, da je predpogoj za vstop v vlado brezpogojno priznanje weimarske republikanske ustave, na zunaj pa priznanje sklepov londonske konference in izvedba vseh zakonov, ki so s temi sklepi v zvezi. Nacionalisti na te pogoje niso hoteli pristiti in zato je bil državni zbor razpuščen, nove volitve bodo pa v prvi polovici decembra.

Zeppelin.

Velika zračna ladja Zeppelin »Z. R. III«, imenovana po iznajditelju nemškemu grofu Zeppelin, je napravila zmagovit polet iz Nemčije iz Friedrichshafena preko oceana v Ameriko kot poskus za bodočo zračno-prometno zvezo med deli sveta. V vojni uporabi ogromni zrakoplov Nemčiji ni pripomogel do zmage, v miroljubni službi se je pa sijajno obnesel. Ogromno daljavo je preplul v 82 urah, od katerih je rabil preko morja okrog 70 ur. »Z. R. III« je z letaki pozdravil mesto New York, meneč, da je njegov poskusni polet začetek srečne in napredne dobe zблиžanja in sodelovanja narodov. Ko se je spustil na tla in usidral, je bil njegov komandant dr. Eckner s tovariši laskavo pozdravljen od predsednika Zedinjenih držav, ki je tudi povdarjal misel prej omenjenih letakov ter je zelo pohvalno označil kot dobro sotrudnico za doseg tega cilja veliko sposobnost in delavnost nemške industrije. Po zadnjih poročilih so bili kapetan dr. Eckner in njegovi tovariši sprejeti za častne ameriške državljane. — Kakor veliko je ameriško navdušenje nad »Z. R. III«, tako strastni so pa francoski časopisni glasovi proti temu uspehu. Sklicujejo se na mirovna določila, po katerih ne bi smela Nemčija graditi tako velikih zrakoplovov, češ, da je to vse skupaj prikrito vojno pripravljanje. Zahteva se zrušenje vseh tovarn v Friedrichshafenu, kjer se izdelujejo zrakoplovi, pa to ne bo uspelo, ker so Amerikanci delničarji teh tovarn.

Ameriški veliki zrakoplov »Shenandoah« (nebesna zvezda) je poleg sedanjega »Z. R. III« najbolj znana zračna ladja sveta. Lani enkrat se je odngal iz lope, kjer je bil pritrjen, in ga je zagnal vihar daleč na jug. Pri tem neprostovoljnem poletu je obšel zrakoplov vse Zedinjene države, šele visoko gori v severozahodu so ga mogli ustaviti. Ponesrečil bi se bil, če bi ne bil nemški podkapitan Heinen res mož na pravem mestu, ki je znal tudi v najbolj kritičnih trenutkih ohraniti si duševno ravnovesje. Zadnje dni je bil zračni velikan spet v veliki nevarnosti, pa še nihče ni vedel za to. Plaval je od atlantske obale Zedinjenih držav do pacifiške. Sel je čez visoke gore, v najgostejši megli. Kakor je turistu megla največji sovražnik, tako tudi aeroplanu in zrakoplovu. To bomo tudi sedaj o »Z. R. III«. Niso dobro vedeli, nad katero goro se nahajajo, vedeli so pa, kako visoko so. In ko je kapitan »Shenandoah« pozneje si zarisal pot, je videl, da so leteli komaj tri metre nad vrhom neke gore. Samo od treh metrov je bilo odvisno življenje posadke in usoda ladje. Za zrakoplove imajo Amerikanci poseben plin — Helij. Helij je izključni proizvod Zedinjenih držav in je napolnjen z njim n. pr. zrakoplov »Shenandoah«. Imajo ga pa tako malo, da bo »Z. R. III« moral v Lakehurstu čakati 13 dni, preden ga bodo mogli s helijem napolniti. Helij je negotljiv. Amerikanci pravijo, da bodo šli drugo leto z zrakoplovi nad severni tečaj. »Shenandoah« je bila že letos za to določena, sedaj bo dobila pa še brača.

Italijanski protifašistovski blok.

V Italiji se vedno bolj učvrščuje blok vseh opozicijskih strank proti fašizmu in proti fašistovski vladi. K temu so pripomogli v mnogem oziru ostri nastopi raznih društvenih zvez proti fašizmu, kakor novinarjev in končno še vojnih udeležencev, ki so ostro odklonili povabilo fašistovskega vodstva k obletnici fašistovske vlade.

Razorožitev Danske.

Starokopitni danski liberalci so organizirali veliko gonjo vseh svojih listov in agitatorjev proti razorožitvi, ki jo ima vlada na programu. Prava narodna danska vlada se te gonje ne boji ter zatrjuje, da bo popolna razorožitev brez zadržkov uspela, ker jo hoče narod iz miroljubnosti in pa radi olajšave davkov.

Medparlamentarna trgovinska zveza.

V Parizu je te dni začela zborovati medparlamentarna trgovinska unija. Zborovanja se udeležujejo zastopniki iz 34 držav.

Konferenca zavezniških finančnih ministrov.

Na londonski konferenci je bilo sklenjeno posvetovalne finančnih ministrov zavezniških držav Anglije, Francije, Belgije in Italije. Finančni strokovnjaki iz vseh teh držav se sestanejo prihodnji teden v Parizu, da pripravijo gradivo za konferenco, ki se vrši mesec dni pozneje.

Angleško-turški spor.

Neki nepristranski diplomat, ki se je vrnil iz Carigrada, je izjavil, da se, turško-angleški spori poostrejujejo, ker se po angleških listih širijo glasovi o trajni angleški zasedbi Mezopotamije. V Turški so nastali radi tega nemiri in od vlade se zahtevajo odločni koraki proti takim angleškim namenom.

PROSVETNA ZVEZA V MARIBORU.

Važno za vsa včlanjena društva.

Občni zbor Prosvetne zveze v Mariboru se vrši nepreklicno v četrtek, dne 30. oktobra t. l. ob pol 10. uri dopoldne v Mariboru v dvorani Zadržne gospodarske banke (pri cerkvi Matere Milosti oo. frančiškanov) z že javljenim dnevnim redom. (S tem se preklicuje prvotno določeni prostor za občni zbor v sobi Koroška cesta 1.) Vsem udeležencem občnega zbora je dovolilo ministrstvo za promet z odlokom št. 21.214-24 od 4. X. t. l. v času od 27. X. do vključno 3. XI. t. l. na železnih polovico vožnjo ceno. Vsak udeleženec kupi na domači vstopni postaji cel vozni listek do Maribora; listek mora biti žigosan s postajnim žigom, v Mariboru ga ne sme nihče oddati, ker velja skupno s potrdilom predsedstva občnega zbora, ki ga bo dobil vsak na licu mesta, za brezplačno vožnjo domov. Spričo izposlovanje ugodnosti pričakuje odbor Prosvetne zveze, da bo poslalo vsako včlanjeno društvo če ne več vsaj enega delegata, ker je s tem omogočena udeležba tudi siromašnim in oddaljenim društvom. Treba je to pot premagati vse težave in ovire, ker naš občni zbor naj pomeni res prerod vsega ljudskoprosvetnega dela v smislu zahtev lanskega V. katoliškega shoda v Ljubljani in letošnjih mladinskih dnevo v Mariboru. Naša društva morajo postati živa edinica narodnega življenja, iz njih mora zaveti med vse stanove in sloje prenovitveni duh verse in kulturne usmeritve. Kako in s čim to dosežemo, ravno o tem se pogovorimo — poleg številnih drugih važnih reči — na občnem zboru. Zato je treba, da sodelujejo pri tem prav vsi, ki so v našem krogu, nihče ne sme stati brezbržen in zavikern ob strani. Vsako društvo se mora živo zavedati odgovornosti svojega dela in da ni ustanovljeno zgolj radi formalnosti ali lepše statistike.

Društveni odbori, ako še niste, storite vsaj zadnji čas svojo dolžnost. Določite delegate za zvezin občni zbor, izpolnite jim pooblastila. Delegatom naročite ustmeno ali pismeno svoje želje in zahteve, ki jih bodo zastopali na občnem zboru. Dajte jim s seboj tudi denarja, da nabavijo pri zvezi Poslovnik in poslovne knjige, kjer tega še nimate. S tem si prihranite drago poštnino.

Poslajte pregledniške pole, ki jih nekatera društva združujejo kljub temu, da je občni zbor pred durni. Težko mormo umeti, da se taka neredna društva ne zavedajo, koliko nepotrebnega dela in izgube dragocenega časa nam s tem povzročijo. Zato prosimo ponovno: bodite redni, sledite točno našim navodilom!

Prireditve.

Sv. Martin pri Vurbergu. Tukajšnje Slov. kat. bralno društvo ima v nedeljo, dne 26. t. m. svoj redni občni zbor. Na tega so prav iskreno vabljeni moške in ženske, žene in dekleta. Naše geslo naj bo: da se vsi poštene župljani v bodočem letu organiziramo v našem bralnem društvu ter ga s tem dvignemo do čimvečjega razvoja. Zato prihodnjo nedeljo na veselo svidenje v društveni sobi!

Orlovski odsek pri Sv. Lenartu v Slov. gor. vprizori v nedeljo, dne 26. t. m., popoldne ob treh, v dvorani gostilne Arnuš igro »Ne pričaj po krivem« v petih dejanjih. V odmorih svira godba. Po igri vinska trgatva, šaljiva pošta, licitacije itd. Prijatelji orlovske mladine iskreno povabljene! — Odbor.

Sv. Tomaž pri Ormožu. V nedeljo, dne 26. t. m., po večernicah se vrši slavnost 50letnice tukajšnjega rojaka, g. pisatelja in pesnika Ksaverja Meško, ki jo priredi tuk. mladinska organizacija v šolskih prostorih. Na vspeh je petje, deklamacija, deklamatorična živa slika in razni govori.

Polzela. Tatvine mi nikakor ne podpiramo s tem, ker je dobil g. sodnik nalog, da ne sme preveč kaznovati ljudi, ki se bodo pojavili v vinogradu na dan vinske tigate, katero priredi Prostovoljna tovarniška požarna bramba na Polzeli pri g. Cizeju tik farne cerkve dne 26. oktobra t. l. s sledečim sporedom: bogato obložen vinograd, kolo sreče, šaljiva pošta, bitka s konfeti in licitacija. Ker je čist dobiček namenjen novo ustanovljenemu društvu, vabi k prav obilni udeležbi — odbor.

Tedenske novice.

Dr. Leopold Gregorec j. Danes v sredo, dne 22. oktobra je umrl v Novicerkvi pri Vojniku vlič g. dr. Leop. Gregorec. Pogreb se vrši v soboto, dne 25. t. m. Naj v miru počiva!

Naši župani. Izvoljeni so: v Zakotu: Anton Setinc, v St. Jurju ob južni žel. Josip Rataj, v St. Lovrencu pod Prožinom Franc Horvat, v St. Pavlu pri Preboldu Franc Kač, v Kokarjih Franc Cajner, v Lučah Jakob Plaznik, v Križah Anton Moškon, v Loki pri Zidanem mostu Franc Koren, v Sv. Krištofu Josip Sluga, v Spodnjih Hočah A. Vernik, v Hermancih Bolfenk Puklavc, v Sv. Miklavžu pri Ormožu Jože Tomazič, v Sv. Roku ob Sotli Stefan Trig in v Šmarju okolica Jožef Stoklas.

Dinarski dan na korist neodrešenih bratov in sester. Obhajamo četrto obletnico nesrečnega koroškega plebiscita in krivične rapalske pogodbe. 10. oktober in 12. november sta dneva, ki se jih spominjamo z boleščjo v srcu, kajti odrgala sta brezobzirno od nas najboljše del našega naroda in ga vklenila v težke verige suženjstva. Pod tujim jarmom ječe sedaj ti naši bratje in prosee obračajo svoje oči proti svobodni Jugoslaviji v pričakovanju, da jim pride od tam moralna in gmotna pomoč, da vztrajajo v boju, ki ga bajejo za ohranitev svoje zemlje in svojega jezika. Naša sveta dolžnost je, da jim priskočimo na pomoč v borbi za ohranitev materinskega jezika in jih tako utrdimo v zaupanju do nas in v veri na končno ujedinjenje. V spomin četrte obletnice teh žalostnih dnevo priredi Jugoslovanska Matica širok celi Slovenije dne 9. novembra 1924 »dinarski dan« v prid neodrešenim bratom in sestram. Te dinarski dan je zamišljen takole: V vseh mestih, trgih in večjih krajih naj podružnice Jugoslovanske Maticice, ali kjer še ne obstajajo, v to svrhu sestavljeni odbori organizirajo »dinarski dan« na način cvetličnih dnevo. Prispevki naj se v steklenice ali pušice zbirejo po ulicah, trgovinah in podjetjih. Na deželi pa naj se pobiranje vrši po službi božji pred cerkvijo in od hiše do hiše. Sicer pa prepuščamo podrobnejšo organizacijo inicijativi lokalnih faktorjev, ki naj zbirko uredijo, kakor najbolj prikladno in koristno. Nabrane svote naj se potem nakažejo podpisnemu odboru po poštni položnici. Naj ne manjka širok Slovenije nobene vasi, nobenega kraja, kjer ne bi zbirali ta dan za naše neodrešene brate in sestre. Vsi neumorno na delo za nje. Dobrodošel je vsak tudi najmanjši dar.

Mariborske novice. V torek ob 6. uri zvečer se je vršila na mariborskem magistratu volitev novega župana, podžupana in mestnih svetnikov. Kot pri volitvah je nastopil Narodni blok tudi pri volitvi župana enotno. Z glasovi Narodnega bloka je bil izvoljen za mariborskega župana naš pristaš g. dr. Josip Leskovar. Novi podžupan je demokrat dr. Franjo Lipold. Novi občinski svetniki so pa sledeči gg.: dr. Anton Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskar, ne in dr. Lojze Juvan (SLS), g. Roglič, narodni socialista, in demokrat-trgovec Šostarič. V znak veselja, da je dobil obmejni Maribor slovenskega župana, je razobešana na magistratu slovenska zastava. — V Mariboru je bil v ponedeljek slovesno pokopan odvetnik g. dr. Franjo Rosina. Rodom je bil iz Kranjske, kot samostojni advokat je nastopil prvič v Ljutomeru, od tamkaj se je preselil v Maribor, kjer je deloval do svoje smrti. Bil je star 61 let, trden Slovenec in skoz in skoz pošten rodoljub. — Danes v četrtek so sneli z mariborskega stolnega stolpa veliki zvon, ki je počil, ko je oznanjal smrt kralja Petra. Zvon bodo na novo prelili v zvonolivarni »Zvonoglas« v Mariboru. Stari zvon je bil leta 1710 ulit v Celju in je imel izredno lep glas.

Trafikantom mariborske oblasti v vednost. Pravila Društva tobačnih trafikantov za mariborsko oblast s centralnim sedežem v Mariboru so odobrena. Ujudno se vabi vse p. n. trafikante mariborske oblasti, kakor tudi tobačne glavne založnike na ustanovni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 2. novembra t. l., ob dveh popoldne v restavraciji »Kosovo« v Mariboru, Grajski trg, s sledečim

dnevni redom: 1. poročilo pripravljalnega odbora, 2. volitev odbora v smislu pravil, 3. slučajnosti. Društvo ni politično in ne strankarsko. Namen društva je, združevati vse p. n. trafikante mariborske oblasti v svrhu povzdiga in pospešitve socialne in gospodarske koristi. Dolžnost je že v lastnem interesu vsakega trafikanta, da se udeleži ustanovnega občnega zbora in pristopi v svojo stanovsko društvo. — Pripravljalni odbor.

Solsko leto v I. letniku srednje kmetijske šole v Mariboru prične dne 3. novembra t. l., pa ne dne 15. t. m., kakor je to bilo svojčas razglašeno. Direkcija bi mogla sprejeti še nekoliko kvalificiranih učencev (ki so dovršili štiri razrede kake srednje šole ali popolno, to je štirirazredno meščansko šolo). Kdor želi vstopiti, naj predloži nemudoma prošnjo s potrebnimi dokumenti (glej zadevni razpis v »Kmetovalcu« št. 17 do 15. sept. 1924).

Sola za poučevanje krojenja risanja v Mariboru. Dne 16. t. m. se je zaključil štirimesečni pouk za krojno risanje v Mariboru, ki ga je priredil urad za pospeševanje obrti v Ljubljani pod vodstvom strokovnega učitelja Alojzija Knafelja. Med tem časom sta bila dva tečaja: Eden za šivilje in drugi za krojače. Skupna udeležba je bila 70. Vstop k temu pouku so imeli le že praktično izučeni, to je: mojstri(ce), pomočniki(ce). Da udeleženci pri svojem drugem delu niso bili preveč ovirani, se je pouk vršil zvečer vsaki dan izven nedelje od 18. do 21. ure. Po naklonjenosti mestne občine, posredovanju g. J. Kosarja, načelnika krojaške zadruge in blagohotnosti ravnateljice gospe Zore Klavžar se je dal na razpolago prostor v dekliški meščanski šoli na Slomškovem trgu, kjer se je pouk čeli čas lahko nemočno vršil, za kar so posebiti tečaji tudi hvaležni. — Poučevalo se je risbe za vsake vrste kroje, za normalne in abnormalne rasti po najnovejši modi natančno po telesni meri, za moške, dame, otroke in tudi perilo. Uspeh tečajev je bil zelo zadovoljiv. Žel je g. učitelj s podajanjem predavanj, ki so posledica njegove temeljite priučene strokovne izobrazbe, velike simpatije, zato so mu za ves trud in njegovo neumorno požrtvovalnost udeleženci tečaja tudi zelo hvaležni. Zaključku je prisostoval g. Ivan Brozovič, komisar urada za pospeševanje obrti v Ljubljani, ki je posebno poudarjal pomen obrtnega šolstva. Tečaji se vrše v bodoče v Ljubljani.

Večerni tečaj za šivanje oblek v Mariboru. Da se nudi ženam kakor tudi uradnicam prilika, se ob večernih urah priučiti šivanja in prirojanja, priredi Mariborsko slovensko žensko društvo dvomesečni večerni šivalni tečaj. Pouk se bo vršil ob torkih in petkih od 5. do 7. ure (po dogovoru lahko tudi od 6. do ... ure) zvečer, začasnno v Cankarjevi šoli. Ukovina mesečno 40 D. Prijavlja se pri g. Zlati Brišnik in pri večernih tečajih. Začetek v petek, dne 24. t. m. ob 5. uri zvečer v Cankarjevi šoli, II. nadstropje.

V Narodnem domu v Mariboru je prevzel gostilno g. Andrej Oset. Bivši gostilničar in lastnik Tolstovskega slatine pri Guštanju na Koroškem. Po nesreči leta 1919, ko so mu nemške tolpe kot predsedniku Narodnega sveta za Mežiško dolino (ki je danes cela pod Jugoslavijo) uničile podjetje v Tolstem vrhu (blizu stoji Malgajev spomenik), se je preselil v Slovenjgradec, kjer je vodil znani hotel »Beograd«. — Opozorjamo na oglas v današnji številki in g. Oseta prav toplo priporočamo!

Novice iz Pernic nad Muto. V nedeljo, dne 26. t. m., se tukaj obhaja spomin farnih patronov sv. Simona in Jude ter pride novi veliki zvon iz bronu kot dopolnilo k prejšnjima. Tako bode imela tukajšnja cerkev novo zvonjenje, uglaseno na g dur, g h, d. Bog daj, da novih zvonov ne bi zadela ista usoda, kakor odvzete, ki razmeroma še niso bili stari, pred 70 leti so bili naročeni v Celovcu. — Prihodnje leto se tu obhaja sv. misijon. — V nedeljo, dne 12. oktobra, je bil pokopan občinski ubožec Jernej Korat, star 86 let. Svojčas je bil vodja nekega lesnega podjetja v Bosni in je govoril tri jezike: slovenski, hrvaški in nemški. N. v m. p. l. — Letos je preteklo deset let, odkar se je vršil tukaj zadnji politični shod, ki ga je imel dva meseca pred izbruhom svetovne vojne pokojni blagi g. dr. Karol Verstovšek. Zadnje nedeljo meseca septembra letošnjega leta je imel po sv. opravi zborovanje g. poslanec Vladimir Pušenjak. Shod se je vršil na prostem pod lipo prav po stari slovenski navadi, v zvoniku je bila razobešana nova slovenska zastava. Zborovanje je poteklo mirno, dasi so bili navzoči tudi ljudje onstran državne meje. Z veliko pozornostjo so poslušali govor g. narodnega poslanca, ki je poldrugo uro govoril o razmerah v Jugoslaviji in v Evropi sploh, o ciljih naše nove vlade in o tukajšnjih krajevnih razmerah. Zagotovila se je izdatna pomoč poškodovancem po toči in navlihi, prosti izvoz lesa onstran meje, obnovitev ceste in drugo. Da bi se to le kmalu uresničilo! Preteklo leto je bilo hudo. Najstarejši ljudje ne pomnijo takih elementarnih neugod, pri marsikaterih hišah trka glad na vrata; nekatere ceste in poti so tako razruvane, da je po dnevu nevarno ondi hoditi, po noči pa nemogoče, kdor se noče izpostaviti smrtni nevarnosti. Zrak, voda, ogenj, trije nevarni in silni elementi!

Iz Korene. Našemu g. nadučitelju je že dolga, ker ga »Gospodar« že precej časa ni obkročil. Možno menda ni drugače zdrav. Sedaj se strašno jezi, ker ga je klerikalni zmaj iz občinskega odbora brnil. Zato pa se hoče naš zamorec maščevati nad občani ter hodi okrog špijonirati, koliko bi kateri posestnik prodal sadja ali živine, da potem še vse več poroča davčni oblasti. Posestniki ga preklinjajo, da je kar strah, ker vsakega kočarja zadene plačilni nalog za osebno dohodnino. Prosimo naše gospode poslanca, da posredujejo na pristojnih mestih, da se nastavijo boljši zaupni možje pri davčnih oblastih, katerim je resnica in pravica na srcu, ne pa politično sovraštvo. In naj se enkrat povišajo prejemki nad 16.000 K, ker to je res nizka svota, s katero se hoče priviti skoraj vsakega kočarja z davčnim vijakom.

Novi zvonovi pri Sv. Antonu v Slov. gor. Dne 6. septembra smo z veliko slovesnostjo pripeljali štiri nove zvonove iz zvonolivarne Bühl v Mariboru. V Cogetincih pri kapeli smo jim napravili krasen sprejem. Dne 7. septembra jih je g. kanonik Franc Moravec iz Maribora slovesno blagoslovil ter nam v lepi pridigi razložil službo zvonov, ki nas vsak dan opominjajo: »Dajte Bogu čast, skrbite za svojo dušo!« Obesili smo zvonove na železne jarme prejšnjih zvonov, ki so bili za nje pretežki. Zaradi tega so morali celi mesec nemi in tihi viseti v zvoniku. Dne 8. oktobra pa smo dobili nove lesene jarme in zvečer je velik zvon že mogočno zapel ter po župniži raznanjal Marijin Ave. Dne 9. oktobra so vsi štirje zapeli lepo ubrano pesem, da jih je bilo veselje poslušati. V nedeljo, dne 12. oktobra, je pevski zbor pri rani in pozni službi božji prepeval iste pesmi, kakor na dan blagosloavljenja. Strelci iz topičev pa so raznanjali sosedom, da antonjeviški zvon pojejo in sicer zelo lepo, ubrano pojejo. Celi mesec so bili ubogi zvon predmet grdega obrekovanja hudobnih jezikov. Pregovor: »Ljudski glas, božji glas«, bi se po vojski moral pravilno glasiti: »Ljudski glas, hudobnega duha glas« rudi brezvestnosti ljudskih množic posebej še glede osme božje zapovedi. Prisrčna zahvala darežljivim župljanom, ki so z veseljem darovali velike svote za zvonove; g. kanoniku Francu Moravcu, da se je potrudil k nam in jih blagoslovil; divarni Bühl v Mariboru, ki je tako srečno vili naše zvonove, da jo lahko vsem prav toplo priporočamo.

Izd občinskih volitev v Ptuj. Zadnje nedeljo so se vršile v Ptuj občinske volitve, ki so prinesle združenim slovenskim strankam sijajno zmago. Za volitve so bile vlozene tri liste in sicer: združena lista vseh slovenskih strank, socialdemokratska in nemško-nemškutarska lista. Volilo je 774 volilcev in od teh so dobili: Slovenci 408 glasov — 20 odbornikov, socialdemokracije 102 glasa — 1 odbornika. Nemci in nemškutari 264 glasov — 4 odbornike. Skupaj oddanih 774 glasov in 25 odbornikov. Izid občinskih volitev je vzbudil med slovenskim prebivalstvom na Ptuj veliko navdušenje. Po volitvah je zavihrala na ptujskem magistratu slovenska zastava, kmalu nato so bile v zastavah tudi druge slovenske hiše. Vsa čast narodno-zavednim Ptujčanom!

Pritožbe radi zanikernega župana na Polensaku pri Ptuj. Čudimo se zanikernosti našega župana očka Radižej in ga opominamo, da naj raje nam pojasni, kje je onih 1000 K, katere je očka prejel od okrajnega zastopa v Ptuj za popravilo občinskih cest, ne pa, da obrekuje tukajšnje odlične, poštene moze. Naj si očka Janez dobro zapomni, da ima veliko smole na glavi, katero bomo mi v kratkem pričeli topiti, predvsem pa, ko se pride v javnost o nekih 1700 K v vinski kupčiji itd. Vse to pa bo slabo prišlo našemu očku Radižej! Mi Polenci samo poudarjamo, da hočemo v občini na vsak način imeti red. Vsako nepravilno in nezakonito postopanje našega očka bomo razkrinkali v širši javnosti. Torej povemo Janezu, da se naj nikar preveliko ne zaletava v naše poštene in odlične moze, ker gregorij prav: Kateri vol se rad bode, se hitro rogov iznebi. Torej, očka, pazite! — Vsi občani.

Razne novice iz Smartna ob Paki. Letošnje leto je bilo pri nas bogato na raznih prireditvah in slovesnostih. Da omenjamo le večje: Blagoslov novih zvonov, orlovski tabor, sv. hirma, blagoslov praporja in pleznega stolpa Gasilnega društva v Paški vasi, sadna razstava. Bog je dal svoj blagoslov, da so se vse sijajno izvršile, posebno orlovska prireditev v kljub slabemu vremenu, pa slovesnost res v velikem zasnovana Gasilnega društva v Paški vasi. Malokje se more kakšno gasilno društvo ponášati s takim obiskom, s tako lepim veselčnim prostorom, s tako krasno opremljenim oltarjem na prostem, kakor tukaj. Primeroma veliki prireditvi je bil lep tudi čisti dobiček. — Med vsemi temi prireditvami pa je bila najslajnejša sadna razstava. V dveh poslopih so bile štiri velike šolske sobe polne sadja in kakšnega sadja! Občina tukaj že nosi od zdavnaj priimek »štajerska Vipava«, ali »štajerska Nica«, pa je zares od Boga blagoslovljen kotichek prelepe Savinjske doline, zavarovan proti ledenemu severju. Sadja je bilo v takšni obilici razstavljenega in v taki lepoti, da so se številni tuji obiskovalci po pravici divili ter izjavili, da bi bila tudi največjemu glavnemu mestu v čast. Z lepoto sadja ter grozda je tekmovala izvirno zamljajena, prav bogata dekoracija. Svoje občudovanje in priznanje so izrekli govorniki: odposlanec velikega župana v Mariboru, oni Kmetijski družbe in Sadjarskega društva v Ljubljani, posetilo je razstavo na tisoče obiskovalcev, prispeli so od osem krajev šolarji z učiteljstvom, posebej je še omeniti obisk našega prevz. škola iz Maribora. Od velikih skupin je omeniti Rudolf Pevčevo iz Mozirja, grajščinska s Pake, Mikuševa, Drevo, župnikovo, Pleščevo itd. Lepota sadja je spravila odbor razstave v veliko zadrego pri podeljevanju diplom, zaslužilo jo je pravzaprav vsak razstavljalec. Veliko dela in truda so izvršili naš čestiti stržina in prijatelj g. učitelj Levstik s Celja, domači odbor Sadjarske podružnice, pa celokupno učiteljstvo domače in Slovenske šole z dragocenim sodelovanjem g. nadučitelja Tevčeka in sina. Iz cele prireditve se je jasno kazalo, da ni zastoj pohvala tolikokrat izražena tukajšnji sadjarski podružnici od centrale v Ljubljani.

Stanovanjsko vprašanje v Smartnem ob Paki. Morda še ni nobena novejših postav toliko prahu vzdignila, kot novi stanovanjski zakon. Z novim letom ga nameravamo nekoliko omiliti ter kmečke občine izvesti. A mi na kmetih prosimo svoje poslanca, da kadar pride novi zakon v zbornici v pretres, skušajo doseči, da celi stanovanjski zakon sploh ne briga nič kmečkih občin. Njegove posledice v poedinih slučajih so preneumne. Par slučajev od tukaj: Tukajšnji poštar je bil nastavljen v Celju, pozneje umirovljen. Stanoval je z družino v hiši poštnega urada. Stanovanje je lepo in ceno. V Celju se ne briga resno za novo stanovanje, je boljše in cenejše tukaj. Pride nova poštna uradnica, nima stanovanja, prejšnji se ne umakne, vkljub

odpovedi, vkljub sodnijskemu poseganju, štiti ga stanovanjski zakon. Če to ni ribničansko, pa ne vem, kaj je. Torej, če ni stanovanja, naj pošta preneha, a najemnik-tu-jec se škodoželjno posmiha. Nova poštarica mora v neki luknji stanovati. a za svoje pohištvo plačevati stanarino na prejšnji staciji. Ali ni to modri zakon? Drugi slučaj: Nek gospod iz Vitanja ima tukaj prav lepo hišo-vilo z velikim vrtom. Naselil se je v njo ob prevratu tujec z družino, pa se ne da iz stanovanja, a novi imenovani učitelji, ki morajo tukaj biti, letajo od župana po vseh hišah zaradi stanovanja. Župan bi naj pomagal, tako mislijo vsi, pa ne on, ne sodnija, ne lastnik hiše, ne odvetnik, nikdo ne more, ker je pač tak stanovanjski zakon. Morda še ni bila nobena postava tolikokrat prekleta, kot ta. Poslanci, spomnite se na to!

Smrtno se je ponesrečil. Iz Laškega poročajo: Pri nas se je smrtno ponesrečil pivovarnar naše delniške pivovarne Ludvik Ossendorf. Več metrov globoko je padel in dobil pri padcu težke notranje poškodbe. Po ponesrečenju so ga prepeljali iz Laškega v celjsko bolnico, kjer ja pa umrl. Pokojnik je bil rodod iz Čehoslovaške, a že dolgo vrsto let zaposlen v pivovarnah Laško in Zalec.

Požar v Polju pri Podčetrtku. V noči od sobote na nedeljo je nenadoma začela goreti hiša in gospodarsko poslopje na bivšem Balonovem posestvu, ki leži na hribu Globoko v fari Polje. Ker stoji hiša precej osamljena, ter je začelo goreti krog 3. ure zjutraj, se je ogenj, predno so ga sosedje opazili, že tako razširil, da je bilo vsako gašenje zamanj, tembolj, ker stoji poslopje na hribu ter daleč na okrog ni vode, razen v vodnjakih. Sosedje so se omejili samo na čuvanje svojih poslopij, da jih visoko v zrak leteče iskre ne zažgo. Zgorela poslopja so pripadala pred kratkem s posestvom vred nekemu Balonu, ki je pa celo premoženje z zapravljenim življenjem spravil na boben; posestvo je kupil neki posestnik iz Planine. Balon se sedaj potika skupno z ženo in otroci brez stalnega stanovanja po raznih kočah. Ljudje govorijo, da je najbrž on sam podtaknil ogenj in jeze in masčevalnosti; izključeno je namreč, da bi se požar zanetil sam v neobljudeni hiši. Poslopja niso bila zavarovana ter trpi posestnik precejšnjo škodo.

Blagoslovljenje novih zvonov v Artičah pri Brežicah. Dne 11. oktobra je bil tudi pri nas vesel dan, ko smo dobili tri nove zvonove in jih v nedeljo, dne 12. t. m., z velikim slovesom spravili na njihovo mesto. Slavnost je že namreč pričela v soboto, ko se je peljalo 21 raznovrstnih vozov krasno okinčanih z mnogobrojnimi ljudstvom in godbo po nje na kolodvor. Prvi krasni sprejem je bil v Polanci pri krasno okinčanem slavoloku, ki so ga okinčale vrle Spodnjepolančke in fantje z godbo in močnim gromenjem topičev. Po enournme sprejemu in oddihu v Sp. Polanci so se začeli zopet dalje pomikati proti Artičam, kjer so bili tudi lepo sprejeti in pozdravljeni!

Izjava iz Zakota pri Brežicah. Ker trdi znani lažnjivi kljukec »Kmetijski list«, da sta bila v naši občini pri občinskih volitvah izvoljena samo dva pristaša SLS, izjavljamo, da smo in ostanemo vsi podpisani pristaši edino prave in za kmetse koristi se boreče SLS. Na ostale neumne in zaenkrat iz prizanesljivosti ne odgovarjamo, ker nočemo posnemati podlega dopisnika, ki brez potrebe blati in sramoti svoje politične nasprotnike po listih, ker želimo, da bi vsi občinski odborniki brez razlike mišljenja složno delali le za korist in dobrobit občanov in ker je že itak podpisani tovariši Grubič v svojem in tudi v imenu nas vseh v »Slovenec« št. 224 z dne 1. oktobra 1924 pozval obrekljivega in lažnjivega dopisnika, da naj pride s svojim imenom na dan, da moremo z njim sodnijsko obračunati, kar se pa do danes vsled velike »korajže« ni storil. Izjavljamo pa, da bomo brez ozira na desno in levo poskrbeli, da bo potom časopisa izvedela širša javnost razne ne posebno lepe in prijetne stvari o naših ljubzenih nasprotnikih, če nas bo še kdo brez svojega podpisa blavlil po listih. Ivan Lubšina, Bukošek 12; Anton Setinc, Sv. Lenart 8; Maks Hubinc, Brežina 4; Jožef Šerbec, Zverinjak 5; M. Grubič, Crnc 39; Jožef Lepšina, Gundrovec 18; občinski odborniki občine Zakot, pristaši SLS. — Pripomba uredništva: V isti zadevi je prinesel »Slovenec« št. 239 z dne 18. oktobra 1924 naslednji dopis, ki ga tukaj ponatisnemo: »Iz Crnce pri Brežicah. Na moj poziv, da naj pride dopisnik, ki me je v »Kmetijskem listu« št. 41 z dne 24. 9. 1924 nesramno napadel, s svojim imenom na dan, tega ni storil, ker mu najbrž sodnijski obračun ne ugaia. Odgovarjam pa na njegovo izjavo sledeče: 1. Ni res, da bi bil jaz do zdaj socialni demokrat. 2. Trditev, da sem jaz takoj, ko je nastopila Jugoslavija, postal tako šepast, da so me morali kot 38letnega orožnika upokojiti, je lažnjiva. Jaz sem služil po prevratu že dve leti pri orožništvu. Nakor sem na podlagi certifikata prestopil v civilno državno službo pri sodnji. Tam sem služil še nadaljnih 2 leti in sem bil nato od tam vsled bolezni kot 42 let stari mož upokojen. 3. Da bi bil jaz komu izjavil, da sem listo SLS prisilno podpisal, je izmišljeno. Kar se pa tiče drugih obrekovalnih besed, se pa dopisniku in vsem tistim, ki so pomagali kovati članek, prav lepo zahvalim; dan obračuna bo pa že prišel za nje. Ni si treba misliti, da ne vemo, kdo da ste, imamo že dovolj informacij. Z vašim gradivom pa le na dan, samo ne pozabite zopet svojega podpisa. M. G.« Iz teh izjav in iz izjave č. g. kaplana Arliča iz Brežic, ki jo je objavil naš list v 41. šte. z dne 9. X. 1924, lahko spoznajo naši čitatelji, kako resnicoljubne in korajžne dopisnike ima »Kmetijski list.« Uredništvo.

Član Čarugove tolpe pobegnil in bil zopet prijet. V zapore lepoglavske kaznilnice je bil prepeljan nekako pred 3 leti neki Franc Matej, ki je v družbi z zloglasnim Božo Matijevičem in pozneje z Jovo Čarugom napravil celo vrsto zločinov ter bil slednjič prijet in obsojen na 10 let težke ječe. Nedavno je bil dodeljen takozvani »vanjski radnji« (kaznjenci, ki obdelujejo kaznilniško

polje) in je dne 18. julija t. l. pobegnil. Matej je imel prvotno pobegniti na Čehoslovaško, kamor je domovinsko pristojen. Med tem pa se je premislil in se je sklenil oženiti. 28. septembra je šel v Dolce po dokumente. Tu so mu prišli orožniki na sled ter ga pričelo s pomočjo policijskih psov loviti. Te dni so ga zalotili pri njegovi zaročenki Evi Maglajli v Podgorjah. Ob 2. uri ponoči, ko je »gorski ptič« sladko počival, so vstopili orožniki in zaklicali: »Matej, vstan! Prinašamo ti krstni list!« Matej je skočil s postelje, dvignil roke in dejal: »Predajam se, gospodje orožniki!« Orožniki so ga zvezali in ga odpeljali v Našice, odkoder bo potoval nazaj v Lepoglavo, kjer ga čakajo težki dnevi.

Pozor pred agenti, ki vas silijo na izseljevanje v Francijo! Zadnje čase se je pojavilo v naših krajih, posebno še na Dolenjskem, nekaj agentov, ki silijo naše ljudi, naj se izselijo v Francijo ali v Belgijo, kjer jim bodo preskrbeli lahko delo in dober zaslužek. Kot vabo kažejo ljudem pisma naših rojakov, ki se že nahajajo na Francoskem ter hvalijo tamošnje razmere in dober zaslužek. Dosedaj je že mnogo naših ljudi nasledilo tem agentom, se izselilo v Francijo, kjer jih je pa čakalo bridko razočaranje. Mnogo delavcev je sedaj pisalo v domovino in njihova poročila so zelo slaba. Pišejo, da je delo zelo nevarno in težavno, po največ v rudnikih. Zaslužek tolik, da gre skoro vse za hrano. Neki fant piše, da mu ostaja od zaslužka le 1 frank dnevno, ker je hrana zelo draga (8 frankov dnevno). Drugi zopet, da bo komaj prihranil v enem letu za povratek. Tako in podobno vsi po vrsti. Razdelili so jih med tučce, da nista niti dva znanca skupaj. Kar so dobili njihovi »svojci« do sedaj pisem, se še nobeno ne izraža pohvalno, ampak vsak se jezi, češ, da se je dal zapeljati in vjeti za suženjsko delo. Tudi med potjo so imeli ljudje sitnosti z italijanskimi oblastmi, kljub pravičnim potnim dokumentom. Na francoskih tleh so jim bili dokumenti odvzeti, pravijo, da za tri mesece. Omenjeni delavci so menda v Lorenii. Naši lahkoverni ljudje kaj hitro nasledijo tem brezvestnim agentom; ravno sedaj je baje že zopet zbranih par sto ljudi, da odpotujejo na delo na Francosko. Priporočali bi jim, da se poprej informirajo pri naših »borzih delah«, kam in v kako podjetje jih namerava agent spraviti. Nekaterim delavcem v Franciji in v Belgiji se v resnici ne godi slabo; to so oni, ki so bili tako previdni, da so sklenili preko naših »borz delah«, ki se nahajajo skoro v vsakem večjem mestu Slovenije, s francoskimi delodajalci pogodbo. Ti delavci zelo dobro zaslužijo in nekateri so si že priskrbeli lepe denarce, s katerimi so pomagali svojcem v domovini. Vsekakor bi bilo za delavce mnogo ugodnejše, da si iščejo delo na Francoskem kakor pa v Nemčiji ali v Ameriki, kamor je dandanes silno težavno prispeti radi velikih ovir v dobavi potnih listov. Samo potrebna je velika previdnost, da ne padejo v roke brezvestnim delodajalcem, ki bi jih s pomočjo oblasti naravnost zaslužili. Pa tudi tem ljudem so še vedno na razpolago naši konzulati, kamor se lahko obrnejo ter zahtevajo, da jim francoske oblasti vrnejo potne liste, brez katerih se ne morejo svobodno gibati ter si iskati drugod dela.

Skrivnostna zločina v Vrbski vasi pri Krškem. V Vrbski vasi pri Krškem sta živela na majhnem posestvu kmet Verdelj in njegova žena. Radi priletnosti sta vzela pred dvema leti hlapca, da jima obdeluje posestvo in goní kravo na pašo. Hlapec je bil od nekdaj iz Hrvaškega ter ni nihče vedel za njegovo pravo ime; vsi so ga klicali samo po krstnem imenu. Pred nekaj tedni je začel hlapec Verdelja nagovarjati, naj še kupi drugo kravo, da bo imel več živine za pasti in oskrbovati. Verdelj je v resnici na to prigovarjanje dvignil v posojilnici v Krškem 3000 dinarjev, s katerimi je nameraval kupiti novo kravo. Pred par dnevi je prignal Verdeljev hlapec v Krško kravo ter jo ponujal raznim mešetarjem na prodaj. Eden mu je v resnici dal na kravo aro ter obljubil, da pride po njo naslednji dan. Ko je mesar drugi dan prišel k Verdelju v Vrbsko vas, je našel hlapca samega doma. Ker se mu ni zdelo varno, sklepati s hlapcem samim kupčijo, je zahteval aro nazaj. Hlapec mu je denar vrnil, pri tem se pa tako sunljivo obnašal, da je mesar celo zadevo naznanil videmskemu županu. Župan je naslednji dan sam obiskal Verdelja, toda našel je hišo zaklenjeno in okna zabita z deskami. Na vratih pa je bil napis: »Jez sem junak iz Like in se nikogar ne bojim. Stari in stara sta šla v Toplice in se ne vrmeta nikdar več.« Župan je takoj, ko je prebral ta skrivnostni napis, poklical orožnike, nekar je bila na lice mesta odposlana sodna komisija, ki je vdrila s silo v hišo. V sobi se je nudil komisiji strašen prizor. Vse pohištvo je bilo v največjem neredu, kot bi se bil vršil v sobi hud pretep in vse je bilo poskrbljeno s krvjo. Verdelja in njegove žene niso našli nikjer, pa tudi hlapec je izginil. Cela zadeva izgleda zelo skrivnostno, vendar je nedvomno, da se je izvršil v sobi krvav zločin. Hlapec je vedel, da je Verdelj dvignil iz posojilnice denar; skoval je peklenjski načrt, kako bo oropal svojega gospodarja. Sigurno je oba zakonca v sobi po hudem boju ubil ter ju najbrž vrgel v Savo. Potem je poskušal prodati krškim mesarjem kravo. Ko se mu pa to ni posrečilo, se je zadovoljil s prvotnim plenom. Zabil je okna in vrata na hiši ter pobegnil neznan kam. Ker mrtvecev še niso našli, bo zločin zelo težko pojasniti, če se ne posreči ujeti zverinskega hlapca. Orožništvo ga pridno zasleduje, toda zasledovanje je zelo oteženo, ker nihče ne ve za hlapčovo pravo ime in tudi njegovo nekdanje bivališče je neznano.

Lovci, pozor! Na brakadi dne 15. in 16. oktobra t. l. zgubila se mi je v Gozniku pri Šmohorju nad Laškimi psica Egica, ki je opisana in naslikana v 9. do 12. številki »Lovca«. Psica je sivkasto-bele barve, oškrbljena po vsem životu z rujavkastimi pikicami, rujave lise teko preko beder. Glavica z uhlji je rujava, z belkasto liso po sredini do gobčka. Je šibke in male postave. Gnala je na severno stran Goznika in potem proti Libojam, Zabukovci ali Grižani, St. Pavlu. Pod Mrzlico je lovila neka celjska lovska

družba, mogoče se je zatekla k njej. Kdor bi kaj vedel o njej, naj mi naznani proti nagradi. Prosim zlasti šolska vodstva in orožniške postaje, da poizvedujejo. — Dr. Roš, Laško. 1352

Dopisi.

Svečina. Zadnje nedeljo popoldne je zakikirikal rdeči petelin na sirehi grajskega gospodarskega poslopja, ki je last benediktincev iz St. Lambrehta. Ogenj je objel ona poslopja, v katerih je bila za zimo spravljena slama in seno. Plameni so švigali daleč na okoli in požar je bil po rdečkastem nebu viden po vseh obmejnih krajih. Požar je zapazila tudi mariborska požarna bramba, ki je kmalu pribzela na lice nesreče in hotela pomagati, ali vsaj deloma omejiti ogenj. Žalibog v bližini gospodarskega poslopja ni bilo dovolj vode za moderno brižgalno mariborske požarne brambe. Z uspešnim gašenjem torej ni bilo nič in gospodarska poslopja, ki so hranila zimsko prehrano za živino, so postala žrtev požara.

Jarenina. Naš priljubljeni g. dekan Čížek je doživel dne 21. oktobra svojo 60letnico. Mi Jareninčani smo prav posebno ponosni, da nas vodi blagi gospod dekan že toliko let v dušnem, prosvetnem in tudi v gospodarskem oziru. Kako iz srca hvaležno je g. dekanu dobro jareninsko ljudstvo, to bo pokazalo ob 60letnici priljubljenega dušnega pastirja. Že v naprej in pred proslavo tega lepega jubileja želimo vsi Jareninčani brez izjeme g. dekanu še mnogo let trdnega zdravja, kakor se ga je hvala Bogu veselil doslej in naj bi sedaj v veselju ter zadovolju užival od strani farnanov, kar je dobrega za dušo in telo tekom svojega vnetega pastirovanja zasejal v srca mladih, a tudi odraslih Jareninčanov. Bog nam živi ter ohrani gospoda dekana v naši sredi in čilega, zadovoljnega in ponosnega na svoji župniji, katero upravlja že na občno zadovoljnost tolikanj!

Sv. Andraž v Slov. goricah. Smrt nam je pobrala blago ženo Gero Družovič, omoženo hčer tukajšnjega cerkv. ključarja Gregora Družovič. Dvakrat je bila operirana v Ljubljani, slednjič je morala vendarle ukloniti se neizprosni smrti. Pred dobrim mesecem je bila botra tukajšnjemu velikemu zvonu — sedaj pa že počiva v hladnem grobu. Zapušča še ne dveletno hčerko, žalostne starše, katerih velika tolažba je bila pokojnica in blagega moža. Na sedmini se je zbralo za razne dobrodnele namene 645 dinarjev. Počivaj v miru blaga žena, vse domače pa naj tolaži dobri Bog. Na svidenje nad zvezdami.

Sv. Andraž v Slov. gor. Na sedmini rajne Gere Družovič, botre naših andraževskih zvonov, so sedminičarji zbrali 2440 K. Polovica tega lepega zneska, ki daje pač najbolje poročilo za ljubezen vseh ostalih žalujočih do drage Gere, se pokloni Dijaški kuhinji v Mariboru, polovica pa za sv. maše v dušni mir umrle. Hvala vsem darovalcem za ta prelepi nagrobni nakit naše drage ranjke.

Orehovci. V nedeljo, dne 19. oktobra 1924 so se v naši občini vršile volitve župana in njegovih namestnikov. Občinske volitve v tej občini so bile že 10. avgusta t. l. Vso zadevo so zavlačevali samostojni generali, kateri so se pritožili radi lepakov, ker niso bili taksi-rani. Seveda jim ta pritožba ni nič pomagala ter so pogoreli. Sedaj je zopet ta samostojna trdnjava za enkrat padla ter je bil za župana izvoljen pristaš SLS g. Jožef Hamler, posestnik v Orehovcih, kakor tudi svetovalec Al. Irgolič in Mihael Stefanec, vsi trije pristaši SLS.

Sedlarjevo. V enem od zadnjih »Kmetijskih listov« je dobroznani dopisnik hvalil našo občino kot napredno, ker ima samostojnega župana Jakopineta in pa seve prvovrstnega politika v osebi Nandeka, ki pa se piše Glojnarč. Ali je Jakopina samostojen, ali ne, tega ne vemo, pa mislimo, da on kot mož, ki je prehodil veliko sveta, ne bo pripadnik stranke, ki jo že v Sloveniji davno štejemo med rajne. Da je pa Glojnarč samostojen, to pa rad verjame vsakdo. Saj je v Sedlarjevem imela vodilno besedo vedno najsiabša in najbolj malenkostna stranka, prvovrstni politiki pa so bili med Sedlarci oni, ki niso imeli drugega svojega nego ono ogabno golazen, katere so se bali najbolj vojaki za časa vojne in ki so bili glede pameti ter razsodnosti taki kot strah, kateri je na sredini votel, krog in krog ga pa prav nič ni. In ravno naš sedlarski Pašič — Nandek vam je kot strah glede imetja in glede pameti. Nekaj pa vendar je naš Nandek in to je — potepuh, ki lazi okrog po fari v brezposelnosti in zapeljuje na kriva pota poštene moze in posestnike iz Prelazkega. V Sedlarjevem je že bilo pač od nekdaj tako, da so imeli potepuhi največ vpliva in je žalibog še tudi danes. Naši Sedlarci so veliko preleni, da bi vsak samostojno mislil in radi tega pa se pustijo voditi vsakdan samo od enega in še ta je tak, da je mogoče samo še v Sedlarjevem in prav nikjer drugod. Samostojni stranki pa je res častitati, da prištevajo v svoje vrste ljudi kot je Glojnarč, katerega se skrbno ogne vsak Hrvat, kaj še le pošten Stajere, ki slučajno ni doma iz zloglasnega Sedlarjevega. Da bodo Sedlarci, Prelešani in Polanci v kolikaj deževnem vremenu se potapljali v blato po občinskih cestah ter kolovozih, to bo res čisto samostojna zasluga skoz in skoz po duši in telesu slabostnega Glojnarčiča. Živelo napredno Sedlarjevo!

Gospodarske vesti.

Davčne olajšave pri obnovi vinogradov. Zemljiškega davka se oprosti 10 let, kdor zasadi nov vinograd s trtami, ki so cepljene na ameriško podlago. Ako se je nasad ponesrečil in se obnovi, se ne plačuje zemljiški davek od dotičnega zemljišča 15 let. Ta davčna olajšava

pa velja le tedaj, ako se zasadi cela parcela, četudi najmanjša; zasadi pa se samo del parcele, potem mora meriti zasajeno zemljišče najmanj četrte hektara, to je 2500 kv. metrov. Kdor se hoče poslužiti te davčne olajšave, mora tekom 6 tednov po dovršitvi nasada vložiti prošnjo na evidenčni urad zemljiščno davčnega katastra po predpisanem obrazcu.

Iz dalmatinskega vinskega trga. Vinska trgatve po Dalmaciji je izpadla letos dobro, kar se tiče količine in kakovosti vina. Radi izvanredno lepih in toplih jesenskih dni v oktobru je vinski most glede sladkornih odstotkov tako visoko, kakor malokatero leto poprej. Bela dalmatinska vina se prodajajo po 4.75 do 5 D po stopinji maliganda. Lažje vrste so na prodaj tudi bolj po ceni. Največ letošnjega dalmatinskega vina so pokupili zagrebški vinotrčci. Iz Dalmacije prihajajo vesele vesti, da bo tankaj letošnji vinski pridelek razprodan prav kmalu.

Kako so izvajali doslej agrarno reformo na Čehoslovaškem? Upravni odbor za agrarno reformo na Čehoslovaškem je imel te dni svojo stoto sejo. Pri tej priliki je poročal predsednik agrarnega urada dr. Viškovski o dosežkih uspešnih agrarne reforme za poprevarno dobo pet let. Poročevalec je predvsem naglasil, da agrarna reforma na Čehoslovaškem ni samo plod posebnih socialnih stanov ali političnih strank, ampak zaključek želje celega naroda. Več nego polovica vse odvzete zemlje je danes v posesti naroda. Razven tega je 141.172 hektarjev zemlje v prisilnem zakupu na dobo pet let. Narod je dobil vsega skupaj 180.000 hektarjev zemlje za oranje in pridelovanje raznih poljskih pridelkov. Ta zemlja je bila razdeljena med priprosti kmetijski narod do koncem leta 1924 in sicer med 400.000 družin. Od teh družin, ki so dobile zemljo, se preživlja 60 odstotkov že od nekdaj izključno od poljedelstva na Čehoslovaškem. Razven tega sta razdeljeni dve tretjini zemlje osebam, ki sploh niso imele zemlje, ali pa kmetom, ki niso posedali več nego 5 hektarjev. Od ostanka zemlje, ki je preostala od porazdelitve med narod, je sestavljenih 620 novih veleposestev, ki se tudi zanaprej bavijo z obdelovanjem zemlje na veliko. Poleg navadnih lastnikov zemlje so tudi zakupniki in zadrage. Ustvarjenih in organiziranih je 67 zadrug. Od teh je 33 sestavljenih iz samih nekdanjih kmetov in te zadrage obdelujejo danes 5000 hektarjev zemlje. Potom zadrug na odvzetih posestvih je preskrbljenih 31.839 oseb. Država je izdala za te osebe 92 milijonov čehoslovaških kron. Denarni promet in finanjske manipulacije pri prekopavanju odvzete zemlje oskrbuje poštni čekovni urad. Utrjene so nadalje vse ostale oblike za kredit, državno jamstvo za posest ter prometni kapital, a agrarni urad je uvedel roke za plačevanje. Država je odobrila doslej kredit od 83 milijonov čehoslovaških kron. Za organizacijo kolonij na Slovaškem je odobren kredit v iznosu 25 milijonov čK in 15.317 hektarjev zemlje, kjer bo nastanjenih 1187 družin. V centrali in po pokrajinskih uradih za agrarno reformo je zaposlenih 1100 uslužbencev. Radi izvedbe agrarne reforme proizvod raznih poljskih pridelkov nikakor ni zaostal za onim pred izvedbo agrarne reforme, ko so bila velikanska veleposestva še nerazdeljena. Ko bi tudi pri nas v Jugoslaviji začeli izvajati skozinsko zašurano agrarno reformo po čehoslovaškem vzgledu, bi bil narod zadovoljen in država bi imela še lep dobiček.

Poročilo o poteku sadnega sejma v Ljubljani. V soboto, dne 18. t. m., je bil v Ljubljani odprt sadni sejem, ki je trajal od sobote do torka. Sejem je priredil Sadjarsko in vrtnarsko društvo za Slovenijo. Sadni sejem v Ljubljani ima namen zblizati kupce s producenti, kar je oskrbel urad ljubljanskega velesejma. Letošnji sadni sejem znači prvi poskus, ki se je dobro obnesel in pričakovati je, da se bodo take razstave vsako leto ponavljale, kar bi vsekakor pospeševalo razvoj našega sadjarstva. Z reklamo je uspelo privabiti kupce v zadostnem številu. Tako so se oglašili kupci zlasti iz Vojvodine, potem pa tudi iz inozemstva, predvsem iz Avstrije. Kar se tiče razstavljalcev, so bile v prvi vrsti zastopane podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo, pa tudi posamezni producenti so se udeležili razstave v lepem številu. Tako so bile zastopane podružnice: Šmartno ob Paki, Braslovče, Vojnik, Kamnik, Vodice, Litija, Predoslje, Središče, Slov. Bistrica itd. V kupčijem oziru je razstava dobro uspela. Zanimanje za lepo sadje je bilo veliko. Vrste, kakor n. pr. grafenštajneri, pisane karolinke, kanadke, lančerske renete, Harbertove renete, razne parmene so se izvrstno prodajale. Že koj v soboto je bilo opaziti na velikem številu zabojev napis »Prodano.« Pa tudi trpežno gospodarsko sadje (bobovci, mežančkarji-gambrovci, pogačarji, štetinci, različni kosmači itd.) je našlo dovolj odjemalcev. Obisk te razstave je bil izredno zadovoljiv. Med drugimi si je ogledal razstavo tudi vladika ljubljanski dr. Antón Bonaventura Jeglič. Ogledalo si je razstavo tudi dijaštvo raznih šol pod vodstvom svojih strokovnih učiteljev. Zlasti v nedeljo je bilo izredno veliko obiskovalcev, tako radovednežev kakor resnih interesentov. Kupčija, posebno z vzorci, je bila živahna. Glavno zaslugu na izvanredno dobro uspeli razstavi ima Sadjarsko in vrtnarsko društvo za Slovenijo, ki se je tekom enega leta proti pričakovanju naravnost sijajno razvilo. Lani je štelo društvo 24 podružnic, letos jih šteje že 40. Lani je bilo včlanjenih v društvo 2134 članov, letos pa že 4124.

Kmetijska podružnica na Frankolovem priredi čebelarški shod v nedeljo, dne 26. t. m., popoldne po večernicah v Društvenem domu. Vabijo se vsi čebelarji, da se ga udeležijo v obilnem številu! — Odbor.

Kako je izpadel letošnji uršulinski sejem v Celju? Uršulinski sejem v Celju je znan daleč na okrog. Letos se je vršil 21. t. m. Kmetje — živinorejci so prignali na sejem 26 parov volov, 83 krav, 5 telet, 3 konje, 6 svinj in nekaj ovac. Cena živine je bila sledeča: Pri volih žive teže 13.10 do 14.50 D, pri kravah in teletih 10 do 12 D.